

Gréckokatolícka cirkev, farnosť Zosnutia Presvätej Bohorodičky

Vranov nad Topľou - Čemerné

ZORNICA - Informačný list

07.11. - 13.11.2016

45. týždeň

Sv. Bazil Veľký

Aj tento svätec sa nachádza v našom chráme vyobrazený vo vitráži okna. Je súčasťou nášho gréckokatolíckeho obradu. Pri slávení najme veľkých sviatkov a v pôstnom období je sv. liturgia Bazila Veľkého.

Svätý Bazil Veľký (iné názvy: (svätý) Basil Veľký, (svätý) Basileios Veľký, * asi 330, Caesarea (dnes Kayseri) - 1. január 379, Caesarea (dnes Kayseri) bol biskup v Caesarei kapadóckej a jednou z vedúcich osobností kresťanstva v 4. storočí. Autor početných teologických spisov, organizátor výchovy mníšstva. Pripisuje sa mu jedna z hlavných liturgii gréckokatolíckej a pravoslávnej cirkvi. Nadviazal na náuku sv. Atanáza o rovnakej božskej podstate Boha Otca a Krista a zdôrazňoval aj rovnakú božskú podstatu Svätého Ducha.

V útlom veku vychovávala Bazila jeho babička, sv. Makrina. V tomto období prekonal Bazil ťažkú chorobu, ktorej takmer podľahol. Chatrné zdravie sa potom prejavovalo v celom jeho živote. Keď získal základné školské vzdelanie, začal študovať rétoriku. Prvým učiteľom mu bol otec, ktorý mal rétorickú školu. Po jeho smrti pokračoval v štúdiu v Cézareji, potom v Carihrade (dnešný Istanbul) a nakoniec v Aténach, kde sa zrodilo jeho trvalé priateľstvo s sv. Gregorom Naziánskym.

V Aténach študoval Bazil päť rokov rétoriku, filozofiu a medicínu. Práve tu v ňom vznikla túžba po asketickom živote. Z Atén sa vrátil do Kapadócie a nejakú dobu účinkoval ako rétor. Potom odišiel do Egypta, Sýrie a Palestíny, kde poznával rôzne typy mníšskeho života. Krst prijal ako tridsaťročný v rieke Jordán (v roku 359).

Po návrate do Kapadócie vytvoril mníšsku komunitu na púšti v Ponte, ku ktorej sa pridali i jeho priatelia - sv. Gregor Naziánsky. Obaja vzdelaní Kappadóčania sa okrem modlitby, fyzickej práce a skutkov kajúcnosti venovali štúdiu svätého Písma a starších cirkevných spisovateľov, obzvlášť Origena. Pretože počet bratov stále vzrastal, vypracovali pravidlá spoločného života, ktoré sa neskôr stali základom mníšskych pravidiel na Východe no i na Západe. V púšti žil Bazil počas takmer celej vlády Juliána Apostatu. S nástupom cisára Valensa sa situácia katolíkov ešte zhoršila. Bazil bol povolaný k cézarejskému biskupovi Eusebiovi, aby ako teológ bránil božstvo Isusa Christa proti arianizmu. Roku 364 bol Bazil vysvätený na kňaza. To preňho znamenalo priame začlenenie do cirkevnej a pastoračnej činnosti. Keď potom nastal v Kappadócií hlad a neúroda, zastával sa Bazil chudobných a donútil úžerníkov s obilím, aby otvorili sýpky, a boháčov povzbudzoval k štedrosti. Sám každodenne sýtil mnoho ľudí, a to nielen kresťanov, ale aj židov. Úcta k nemu bola všeobecná, a tak bol po smrti biskupa Eusebia v roku 370 zvolený jeho nástupcom na cézarejskom stolci. Situácia v metropolii však bola zložitá a časť obyvateľov odmietla metropolitovi poslušnosť.

Hlavnou Bazilovou úlohou bolo dosiahnuť na svojom území pokoj. To vyžadovalo silnú osobnosť. Bazil bol považovaný za vynikajúceho duchovného, temperamentného a s pevnou vôľou. V jeho povahe bola určitá prísnosť, ktorú niektorí považovali za tvrdosť a pýchu. To vyvolalo nielen nepriateľstvo heretikov a cisára Valensa, ale i nepochopenie niektorých cirkevných predstaviteľov. Veľkým sklamaním bol pre Bazila nedôverčivý ba až odmietavý postoj rímskeho pápeža Damasa, od ktorého žiadal pomoc pre herézu a nepokojmi zmietanú východnú cirkev. Bazil sa tiež venoval reforme bohoslužieb (je autorom anafory liturgie sv. Bazila), šíreniu mníšstva, zakladaniu rôznych ústavov pre chorých, starých, siroty a pocestných. Zakladal tiež školy. I keď mal Bazil mnoho nepriateľov, mal tak veľkú autoritu, že ho ani ariánsky zameraný cisár Valens nedokázal zbaviť katedry. Keď cisár vyslal k biskupovi vojvodu Modesta, ktorý mu hrozil zabavením

majetku, vyhnanstvom a smrťou, Bazil mu odpovedal: „Aj keď mi vezmeš majetok, sám sa neobohatíš a mňa tím neochudobníš. Predpokladám, že nepotrebuješ tieto moje vetché šaty a niekoľko kníh, čo je celé moje bohatstvo. Vyhnanstvo pre mňa neexistuje, však nie som viazaný miestom a všade, kam ma pošlú, je zem Hospodinova. A čo mi môže urobiť mučenie? Však som tak slabý, že po prvom údere zomriem. A smrť je pre mňa darom, lebo ma skôr privedie k Bohu.“ Prekvapený vojvodca mu povedal: „Doteraz so mnou tak nikto nehovoril!“ Bazil odpovedal: „Áno, však si ešte nikdy nehovoril s biskupom. Vo všetkom inom sme poslušní a pokorní, ale ak ide o Božie veci, vtedy hľadáme len na Boha a plníme jeho vôľu.“ Dvakrát bol cisár rozhodnutý poslať Bazila do vyhnanstva, ale po prvýkrát mu vážne ochorel syn, ktorý bol údajne zachránený Bazilovou modlitbou, a druhýkrát sa cisárovi údajne trikrát zlomilo v ruke pero, ktorým chcel listinu podpísať. A tak radšej zmenil svoje rozhodnutie. Prísny asketický život a mnoho utrpenia podnikopalo i tak slabé svätcovo zdravie.

Zomrel ako päťdesiatročný dňa 1. januára 379. Najväčšia Bazilova zásluha je v tom, že v dobe, keď boli rovnako mysliaci biskupi rozptýlení, dokázal mnohých zjednotiť okolo Nicejského vyznania viery. Vypracoval terminológiu, ktorá sa stala celocirkevnou. Svojich protivníkov nehanobil, ale snažil sa objasniť pozitívne učenie Cirkvi. Jeho telo bolo križiakmi prenesené do Flámska, jeho hlava sa nachádza v Athoskom monastieri sv. Atanása a jeho ruka je uchovávaná v Benátkach. Hlavnou Bazilovou úlohou bolo dosiahnuť na svojom území pokoj. To vyžadovalo silnú osobnosť. Bazil bol považovaný za vynikajúceho duchovného, temperamentného a s pevnou vôľou. V jeho povahe bola určitá prísnosť, ktorú niektorí považovali za tvrdosť a pýchu. To vyvolalo nielen nepriateľstvo heretikov a cisára Valensa, ale i nepochopenie niektorých cirkevných predstaviteľov. Veľkým sklamaním bol pre Bazila nedôverčivý ba až odmietavý postoj rímskeho pápeža Damasa, od ktorého žiadal pomoc pre východnú cirkev zmietanú herézou a nepokojmi. Bazil sa tiež venoval reforme bohoslužieb (je autorom anafory liturgie sv. Bazila), šíreniu mníšstva, zakladaniu rôznych ústavov pre chorých, starých, siroty a pocestných.

Pripravil MUDr. Zahorjan Štefan

Liturgický program - VT Čemerné

	čas:	úmysel:	poznámka:
Pondelok:	17:30	* Na úmysel darcu, darujúceho pre dobro archieparchie	
Utorok:	17:30	* o. Michal Hulaj s rod.	
Streda:	17:30	+ Z rod. Hricovej	
Štvrtok:	6:30	+ Ján, Zuzana, Bartolomej, Ján	
Piatok:	<i>17:00</i> 17:30	<i>Sv. ruženec - deti a mládež</i> + Mária Hudáková s panych.	<i>Zdržanlivosť od mäsa!</i>
Sobota:	7:00	+ Zoltán, Anna, Eugen, Ján, Júlia, Milan s panych.	
Nedeľa:	7:00	* Za veriacich farnosti	
	10:00	* Metod a Monika s rod.	
	<i>15:00</i>	<i>Korunka Božieho milosrdenstva + večiereň</i>	

Príspevky zasielajte na : zskkvv@centrum.sk